

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Соціальна медицина, громадське здоров'я
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Дрига Наталія Олександрівна, Сміянов Владислав Анатолійович, Сміянова Ольга Іванівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	1 тижнів протягом 10-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год., з яких 30 год. становить контактна робота з викладачем (10 год. лекцій, 20 год. практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Стоматологія"
Передумови для вивчення дисципліни	Історія медицини, Інформатика, Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини, Гігієна та екологія, Судова медицина (стоматологія), Медичне право
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є здобуття здобувачами вищої освіти поглиблених теоретичних та практичних знань щодо закономірностей формування здоров'я населення, зокрема стоматологічного, і діяльності системи охорони здоров'я, набуття компетентностей щодо дослідження, аналізу та оцінки показників здоров'я населення, розробки з позицій доказової медицини рекомендацій з попередження і усунення шкідливого впливу чинників та з удосконалення організації стоматологічної допомоги населенню.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Громадське здоров'я як наука та його значення для практики охорони здоров'я.

Громадське здоров'я як наука та предмет викладання. Основні терміни та визначення. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Основні послуги громадського здоров'я. Сучасний розвиток системи громадського здоров'я в Україні і світі. Інфраструктура громадського здоров'я.

Тема 2 Поняття і роль біостатистики як основної складової системи доказової медицини, її значення для практичної охорони здоров'я.

Предмет та зміст медичної статистики. Основні розділи та методи медичної статистики. Статистичні дані в практичній діяльності органів охорони здоров'я як основа управління діяльністю лікувально-профілактичних закладів та планування профілактичних оздоровчих заходів. Організація медичної статистики в Україні, її правове забезпечення.

Тема 3 Організація та проведення статистичного дослідження.

Організація та етапи статистичного дослідження. Програми статистичного дослідження. Мета та план статистичного дослідження. Джерела статистичної інформації. Методи статистичних досліджень. Методи збирання статистичної інформації. Поняття про вибіркоче дослідження. Об'єкт та одиниця спостереження. Види групувань. Види, правила побудови та заповнення статистичних таблиць.

Тема 4 Здоров'я населення та основні його детермінанти.

Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»: загальнофілософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття. Методи вивчення здоров'я. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні чинники, доступність і якість медичної допомоги. Особливості здоров'я різних статево-вікових, професійних груп населення. Стратегії громадського здоров'я щодо збереження здоров'я.

Тема 5 Комплексна оцінка здоров'я населення.

Показники здоров'я населення. Основні джерела інформації при вивченні здоров'я населення. Критерії та групи здоров'я. Комплексна оцінка індивідуального здоров'я. Оцінка якості життя. Комплексна оцінка здоров'я населення. Інтегральні показники комплексної оцінки здоров'я населення: коефіцієнт життєстійкості населення; індекс людського розвитку. Показники системи оцінки здоров'я населення ВООЗ (Summary Measures of Population Health): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability-adjusted life expectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я – HALE (health-adjusted life expectancy).

Тема 6 Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя населення.

Моніторинг захворюваності і поширеності хвороб. Реєстри інфекційних і неінфекційних захворювань. Моніторинг захворювань та показників здоров'я матерів і дітей, психічного здоров'я, соціального здоров'я. Реєстри екологічно обумовлених захворювань, професійно обумовлених захворювань. Епідагляд за травмами. Діагностування здоров'я місцевих громад, виявлення прогалін, нерівностей в здоров'ї, потреб для планування дій.

Тема 7 Законодавчі засади організації та надання медичної допомоги населенню України. Основні принципи реформування системи охорони здоров'я та чинники, що на нього впливають.

Вплив перехідного періоду в економіці країни на систему суспільного добробуту. Основні проблеми державної політики в галузі охорони здоров'я. Законодавчі та нормативні засади охорони здоров'я в Україні. Ієрархія державного управління охороною здоров'я. Повноваження на різних рівнях упровадження державної політики в галузі охорони здоров'я. Використання міжнародного досвіду формування державної політики в галузі охорони здоров'я.

Тема 8 Організація та зміст роботи закладів охорони здоров'я що забезпечують надання первинної медичної допомоги населенню. Основні принципи сімейної медицини.

Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини. Роль сімейного лікаря (загальної практики) в забезпеченні медичних потреб населення. Роль лікаря-стоматолога (сімейного стоматолога) у функціонуванні інституту сімейної медицини. Розвиток сімейної медицини в Україні — важлива складова реалізації Європейської політики ВООЗ “Здоров'я для всіх у XXI ст.”

Тема 9 Організація надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги населенню. Госпітальні округи, їх структура, функції.

Система організації надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги міському та сільському населенню. Структура, штати та діяльність різних видів лікувально-профілактичних закладів, що надають населенню спеціалізовану та високоспеціалізовану медичну допомогу. Оцінка ефективності організації надання допомоги різним контингентам населення. Заходи для поліпшення організації і діяльності медичних закладів другого та третього рівня надання медичної допомоги. Визначення госпітального округу, його складові частини та механізм функціонування.

Тема 10 Стаціонари різних рівнів: організація та зміст роботи, облік і аналіз їх діяльності. Стаціонарозамінні заклади охорони здоров'я: види, функції, облік і аналіз їх діяльності.

Організація стаціонарної медичної допомоги міському та сільському населенню. Система стаціонарної допомоги з урахуванням рівнів її надання. Функції та завдання сучасної лікарні. Методика обчислення та аналіз показників діяльності стаціонару за даними звітів. Забезпечення наступності між поліклінікою та стаціонаром. Види стаціонарозамінних закладів. Функції денного стаціонару та стаціонару вдома.

Тема 11 Показники діяльності закладів охорони здоров'я, їх аналіз.

Методика обчислення та аналіз показників діяльності поліклініки за даними звітів. Показники діяльності стаціонару, методика їх обчислення та аналізу. Методика обчислення та аналіз показників діяльності стаціонару за даними звіту лікувально-профілактичного закладу (ф. № 20).

Тема 12 Організація проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності. Експертиза тимчасової втрати працездатності, порядок її здійснення.

Поняття втрати працездатності, її види та ступені. Поняття та мета медико-соціальної експертизи працездатності. Нормативно-правове забезпечення медико-соціальної експертизи втрати працездатності. Сутність медико-соціальної експертизи тимчасової втрати працездатності. Заклади, які здійснюють експертизу тимчасової втрати працездатності, їх завдання. Особливості проведення експертизи при окремих видах непрацездатності. Значення листка непрацездатності як облікового, юридичного та фінансового документу. Визначення тактики різних посадових осіб лікувально-профілактичних закладів стосовно конкретних видів і випадків тимчасової непрацездатності. Оформлення листків непрацездатності при окремих видах і випадках тимчасової непрацездатності.

Тема 13 Організація проведення медико-соціальної експертизи стійкої втрати працездатності. Показники інвалідності населення.

Завдання лікуючих лікарів, лікувально-консультативних комісій стосовно експертизи стійкої втрати працездатності. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх види та функції. Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності. Інвалідність як показник здоров'я населення. Порушення функцій організму, що призводять до інвалідності. Групи інвалідності. Причини інвалідності. Класи хвороб, що зумовлюють основні причини інвалідизації населення. Показники інвалідності: загальна інвалідність (контингенти інвалідів), первинна інвалідність (інвалідизація). Організація лікарської експертизи непрацездатності у стоматології.

Тема 14 Соціальне страхування та соціальне забезпечення населення.

Суб'єкти та принципи соціального страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Види обов'язкового державного соціального страхування. Добровільне соціальне страхування. Соціальний захист (соціальне забезпечення), його цілі та принципи. Складові частини соціального захисту в Україні.

Тема 15 Стоматологічне здоров'я населення. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організація стоматологічної служби в Україні.

Характеристика стоматологічного статусу популяції. Критерії стоматологічного здоров'я, що підлягають вимірюванню. Роль біогеохімічних провінцій та рівня антропогенних забруднень у епідеміології стоматологічних захворювань. Облікові та звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники та індекси. Етапність і спеціалізація стоматологічної допомоги. Організація стоматологічної допомоги міському та сільському населенню. Виїзні форми надання стоматологічної допомоги. Організація стоматологічної допомоги вагітним та дітям. Дитяча стоматологічна поліклініка (відділення), функції, структура, аналіз роботи.

Тема 16 Аналіз діяльності стоматологічних закладів. Методика проведення експертних оцінок якості надання стоматологічної допомоги.

Облікові та звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники та індекси. Показники діяльності лікаря-стоматолога, стоматологічної поліклініки та стоматологічного відділення стаціонару, заходи щодо раціонального використання їх ресурсів. Штатні нормативи та норми навантаження у стоматологічних закладах.

Тема 17 Оцінка якості медичної допомоги. Методика проведення експертних оцінок медичного забезпечення. Ліцензування, акредитація стоматологічних закладів.

Основні поняття та терміни якості медичної допомоги. Критерії та показники якості медичних послуг: якість структури (матеріально-технічна база, оснащення, кадровий потенціал); якість процесу надання медичної послуги (дотримання медичних технологій: діагностичних, лікувальних, профілактичних і реабілітаційних заходів); якість результату (оцінка результатів діяльності). Методика оцінки якості. Показники якості та ефективності медичної допомоги. Стандарти якості медичної допомоги стосовно клініко-статистичних груп, нозологічних форм. Стандарти медичних технологій. Застосування клінічних протоколів. Медико-економічні стандарти. Проміжні та довгострокові показники якості медичної допомоги. Значення ліцензування та акредитації медичних закладів для забезпечення належної якості медичної допомоги.

Тема 18 Теоретичні основи управління. Закони, принципи та методи управління. Методика прийняття управлінського рішення.

Загальні основи менеджменту в охороні здоров'я. Закони, принципи та методи управління. Особливості управління в системі охорони здоров'я. Чинники, що впливають на ефективність управління охороною здоров'я. Роль менеджера в системі охорони здоров'я. Організація управління системою охорони здоров'я в Україні.

Тема 19 Організація підприємницької діяльності. Методика складання бізнесплану.

Основні теорії менеджменту. Принципи, цілі та процес управління маркетингом. Внутрішні та зовнішні фактори маркетингу. Методика складання бізнес-плану при організації підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.

Тема 20 Принципи, завдання та методи санітарної просвіти в стоматології. Розділ профілактичної роботи лікаря-стоматолога. Методи та засоби гігієнічного навчання та виховання населення.

Значення стоматологічної поліклініки в системі медичної допомоги населенню, її завдання, функції, структура, аналіз роботи. Профілактична робота міської стоматологічної поліклініки та лікаря-стоматолога. Ефективне представлення даних про здоров'я. Візуалізація даних за допомогою сучасних технологій: інфографіка, анімація, інтеракція. Форми представлення: плакати, листівки, буклети, презентації, фільми. Поняття «промоція стоматологічного здоров'я» та його аспекти. Види, напрямки та рівні профілактики в стоматології. Суть санітарно-просвітницької роботи в стоматології. Індекси карієсу та гігієни порожнини рота, запального процесу ясен. Принципи, завдання та методи санітарної просвіти в стоматології.

Тема 21 Надзвичайні ситуації в охороні здоров'я.

Надзвичайні ситуації в охороні здоров'я. Медицина катастроф. Актуальні проблеми міжнародного здоров'я. Біотероризм як серйозний виклик та глобальна загроза міжнародному здоров'ю в XXI столітті.

Тема 22 Адвокація, комунікація та соціальна мобілізація в інтересах стоматологічного здоров'я.

Значення комунікації в питаннях збереження і зміцнення здоров'я. Форми комунікацій. Комунікаційні канали. Значення зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації. Проблеми та можливі помилки. Прес-реліз в громадському здоров'ї – важлива форма донесення медичної інформації до широкого загалу: правила складання та використання. Принципи, завдання та методи інформаційно-роз'яснювальної діяльності (адвокації) в стоматології. Суть комунікації та соціальної мобілізації в інтересах стоматологічного здоров'я.

Тема 23 Виконання та захист індивідуального завдання: (написання реферату на одну із тем, які не входять до плану аудиторних занять).

1. Стоматологічна захворюваність населення України та інших країн. 2. Сучасні форми профілактики карієсу та пародонтозу. 3. Сучасний погляд на проблеми організації стоматологічної допомоги населенню України. 4. Актуальні організаційні проблеми дитячої стоматології. 5. Шляхи реалізації потреб населення у стоматологічному протезуванні. 6. Організація стаціонарної допомоги в стоматології: потреба, обсяги, специфіка. 7. Організація невідкладної стоматологічної допомоги міському та сільському населенню. 8. Організація стоматологічної допомоги населенню в країнах світу. 9. Підготовка фахівців із стоматології за кордоном. 10. Первинна, вторинна і третинна профілактика в стоматології. 11. Санітарно-просвітницька лекція для дитячого колективу (приклад). 12. Страхова медицина і стоматологічна практика (приклад страхового випадку). 13. Організація роботи приватного стоматологічного кабінету. 14. Економічні аспекти діяльності приватної стоматології (ціна і якість послуг). 15. Діяльність менеджера приватної стоматологічної фірми. 16. Рекламна листівка стоматологічного кабінету (макет). 17. Шляхи застосування принципів деонтології та біомедичної етики в стоматології. 18. Дотримання прав пацієнтів як основа безконфліктної медичної практики. 19. Юридична відповідальність та страховий захист лікарів-стоматологів.

Тема 24 Підсумковий модульний контроль знань.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
PH2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
PH3	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
PH4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
PH5	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
PH6	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.
PH7	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
PH8	Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; проявляти навички міжособистісної взаємодії.

PH9	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); орієнтація на безпеку.
PH10	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
PH11	Здатність до збирання медичної інформації про стан пацієнта.
PH12	Здатність до планування та проведення заходів профілактики стоматологічних захворювань.
PH13	Здатність до організації та проведення стоматологічної диспансеризації осіб, що підлягають диспансерному нагляду.
PH14	Здатність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
PH15	Здатність ведення медичної документації.
PH16	Здатність опрацьовувати державну, соціальну та медичну інформацію.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

<p>Тема 1. Громадське здоров'я як наука та його значення для практики охорони здоров'я.</p> <p>Лк1 "Громадське здоров'я як наука та його значення для практики охорони здоров'я." Громадське здоров'я як наука та предмет викладання. Основні терміни та визначення, історія створення системи громадського здоров'я. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Основні послуги громадського здоров'я. Сучасний розвиток системи громадського здоров'я в Україні і світі. Інфраструктура громадського здоров'я.</p>
<p>Тема 3. Організація та проведення статистичного дослідження.</p> <p>Пр1 "Організація та проведення статистичного дослідження." Організація та етапи статистичного дослідження. Програми статистичного дослідження. Мета та план статистичного дослідження. Джерела статистичної інформації. Методи статистичних досліджень. Методи збирання статистичної інформації. Поняття про вибіркоче дослідження. Об'єкт та одиниця спостереження. Види групувань. Види, правила побудови та заповнення статистичних таблиць.</p>
<p>Тема 4. Здоров'я населення та основні його детермінанти.</p> <p>Лк2 "Здоров'я населення та основні його детермінанти." Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»: загальнофілософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття. Методи вивчення здоров'я. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні чинники, доступність і якість медичної допомоги. Особливості здоров'я різних статевовікових, професійних груп населення. Стратегії громадського здоров'я щодо збереження здоров'я.</p>
<p>Тема 5. Комплексна оцінка здоров'я населення.</p>

Пр2 "Комплексна оцінка здоров'я населення."

Показники здоров'я населення. Основні джерела інформації при вивченні здоров'я населення. Критерії та групи здоров'я. Комплексна оцінка індивідуального здоров'я. Оцінка якості життя. Комплексна оцінка здоров'я населення. Інтегральні показники комплексної оцінки здоров'я населення: коефіцієнт життєстійкості населення; індекс людського розвитку. Показники системи оцінки здоров'я населення ВООЗ (Summary Measures of Population Health): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability-adjusted life expectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я – HALE (health-adjusted life expectancy).

Тема 7. Законодавчі засади організації та надання медичної допомоги населенню України. Основні принципи реформування системи охорони здоров'я та чинники, що на нього впливають.

Лк3 "Законодавчі засади організації та надання медичної допомоги населенню України. Основні принципи реформування системи охорони здоров'я та чинники, що на нього впливають."

Вплив перехідного періоду в економіці країни на систему суспільного добробуту. Основні проблеми державної політики в галузі охорони здоров'я. Законодавчі та нормативні засади охорони здоров'я в Україні. Ієрархія державного управління охороною здоров'я. Повноваження на різних рівнях упровадження державної політики в галузі охорони здоров'я. Використання міжнародного досвіду формування державної політики в галузі охорони здоров'я.

Тема 8. Організація та зміст роботи закладів охорони здоров'я що забезпечують надання первинної медичної допомоги населенню. Основні принципи сімейної медицини.

Пр3 "Організація та зміст роботи закладів охорони здоров'я що забезпечують надання первинної медичної допомоги населенню. Основні принципи сімейної медицини."

Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини. Роль сімейного лікаря (загальної практики) в забезпеченні медичних потреб населення. Роль лікаря-стоматолога (сімейного стоматолога) у функціонуванні інституту сімейної медицини. Розвиток сімейної медицини в Україні — важлива складова реалізації Європейської політики ВООЗ “Здоров'я для всіх у XXI ст.”

Тема 9. Організація надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги населенню. Госпітальні округи, їх структура, функції.

Пр4 "Організація надання вторинної та третинної медичної допомоги населенню. Госпітальні округи, їх структура, функції."

Система організації надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги міському та сільському населенню. Структура, штати та діяльність різних видів лікувально-профілактичних закладів, що надають населенню вторинну та третинну медичну допомогу. Оцінка ефективності організації надання допомоги різним контингентам населення. Заходи для поліпшення організації і діяльності медичних закладів другого та третього рівня надання медичної допомоги. Визначення госпітального округу, його складові частини та механізм функціонування.

Тема 12. Організація проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності. Експертиза тимчасової втрати працездатності, порядок її здійснення.

Пр5 "Організація проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності. Експертиза тимчасової втрати працездатності, порядок її здійснення."

Поняття втрати працездатності, її види та ступені. Поняття та мета медико-соціальної експертизи працездатності. Нормативно-правове забезпечення медико-соціальної експертизи втрати працездатності. Сутність медико-соціальної експертизи тимчасової втрати працездатності. Заклади, які здійснюють експертизу тимчасової втрати працездатності, їх завдання. Особливості проведення експертизи при окремих видах непрацездатності. Значення листка непрацездатності як облікового, юридичного та фінансового документу. Визначення тактики різних посадових осіб лікувально-профілактичних закладів стосовно конкретних видів і випадків тимчасової непрацездатності. Оформлення листків непрацездатності при окремих видах і випадках тимчасової непрацездатності.

Тема 13. Організація проведення медико-соціальної експертизи стійкої втрати працездатності. Показники інвалідності населення.

Пр6 "Організація проведення медико-соціальної експертизи стійкої втрати працездатності. Показники інвалідності населення."

Завдання лікуючих лікарів, лікувально-консультативних комісій стосовно експертизи стійкої втрати працездатності. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх види та функції. Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності. Інвалідність як показник здоров'я населення. Порушення функцій організму, що призводять до інвалідності. Групи інвалідності. Причини інвалідності. Класи хвороб, що зумовлюють основні причини інвалідизації населення. Показники інвалідності: загальна інвалідність (контингенти інвалідів), первинна інвалідність (інвалідизація). Організація лікарської експертизи непрацездатності у стоматології.

Тема 15. Стоматологічне здоров'я населення. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організація стоматологічної служби в Україні.

Лк4 "Стоматологічне здоров'я населення. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організація стоматологічної служби в Україні."

Характеристика стоматологічного статусу популяції. Критерії стоматологічного здоров'я, що підлягають вимірюванню. Роль біогеохімічних провінцій та рівня антропогенних забруднень у епідеміології стоматологічних захворювань. Облікові та звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники та індекси. Етапність і спеціалізація стоматологічної допомоги. Організація стоматологічної допомоги міському та сільському населенню. Виїзні форми надання стоматологічної допомоги. Організація стоматологічної допомоги вагітним та дітям. Дитяча стоматологічна поліклініка (відділення), функції, структура, аналіз роботи.

Пр7 "Стоматологічне здоров'я населення. Організація стоматологічної служби в Україні."
Критерії стоматологічного здоров'я, що підлягають вимірюванню. Облікові та звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники та індекси. Етапність і спеціалізація стоматологічної допомоги. Виїзні форми надання стоматологічної допомоги. Організація стоматологічної допомоги різним контингентам населення.

Тема 16. Аналіз діяльності стоматологічних закладів. Методика проведення експертних оцінок якості надання стоматологічної допомоги.

Пр8 "Аналіз діяльності стоматологічних закладів. Методика проведення експертних оцінок якості надання стоматологічної допомоги."

Облікові та звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники та індекси. Показники діяльності лікаря-стоматолога, стоматологічної поліклініки та стоматологічного відділення стаціонару, заходи щодо раціонального використання їх ресурсів. Штатні нормативи та норми навантаження у стоматологічних закладах.

Тема 17. Оцінка якості медичної допомоги. Методика проведення експертних оцінок медичного забезпечення. Ліцензування, акредитація стоматологічних закладів.

Лк5 "Оцінка якості медичної допомоги. Методика проведення експертних оцінок медичного забезпечення. Ліцензування, акредитація стоматологічних закладів."

Основні поняття та терміни якості медичної допомоги. Критерії та показники якості медичних послуг: якість структури (матеріально-технічна база, оснащення, кадровий потенціал); якість процесу надання медичної послуги (дотримання медичних технологій: діагностичних, лікувальних, профілактичних і реабілітаційних заходів); якість результату (оцінка результатів діяльності). Методика оцінки якості. Показники якості та ефективності медичної допомоги. Стандарти якості медичної допомоги стосовно клініко-статистичних груп, нозологічних форм. Стандарти медичних технологій. Застосування клінічних протоколів. Медико-економічні стандарти. Проміжні та довгострокові показники якості медичної допомоги. Значення ліцензування та акредитації медичних закладів для забезпечення належної якості медичної допомоги.

Тема 23. Виконання та захист індивідуального завдання: (написання реферату на одну із тем, які не входять до плану аудиторних занять).

Пр9 "Захист індивідуальної роботи."

1. Стоматологічна захворюваність населення України та інших країн. 2. Сучасні форми профілактики карієсу та пародонтозу. 3. Сучасний погляд на проблеми організації стоматологічної допомоги населенню України. 4. Актуальні організаційні проблеми дитячої стоматології. 5. Шляхи реалізації потреб населення у стоматологічному протезуванні. 6. Організація стаціонарної допомоги в стоматології: потреба, обсяги, специфіка. 7. Організація невідкладної стоматологічної допомоги міському та сільському населенню. 8. Організація стоматологічної допомоги населенню в країнах світу. 9. Підготовка фахівців із стоматології за кордоном. 10. Первинна, вторинна і третинна профілактика в стоматології. 11. Санітарно-просвітницька лекція для дитячого колективу (приклад). 12. Страхова медицина і стоматологічна практика (приклад страхового випадку). 13. Організація роботи приватного стоматологічного кабінету. 14. Економічні аспекти діяльності приватної стоматології (ціна і якість послуг). 15. Діяльність менеджера приватної стоматологічної фірми. 16. Рекламна листівка стоматологічного кабінету (макет). 17. Шляхи застосування принципів деонтології та біомедичної етики в стоматології. 18. Дотримання прав пацієнтів як основа безконфліктної медичної практики. 19. Юридична відповідальність та страховий захист лікарів-стоматологів.

Тема 24. Підсумковий модульний контроль знань.

Пр10 "Підсумковий модульний контроль знань."

Підсумковий контроль теоретичної та практичної підготовки.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань
НД2	Виконання практичних завдань
НД3	Конспектування
НД4	Електронне навчання у системах (Mix.sumdu.edu.ua, Google Meet, Zoom)
НД5	Підготовка до лекцій
НД6	Підготовка до практичних занять
НД7	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД8	Самонавчання
НД9	Розв'язування ситуаційних задач
НД10	Обговорення (чат, форум)

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Практико-орієнтоване навчання
МН3	Проблемно-пошуковий метод
МН4	Навчальна дискусія / дебати

МН5	Обмін думками (think-pair-share)
-----	----------------------------------

Лекції надають здобувачам вищої освіти матеріали стосовно загального стану громадського здоров'я в Україні та світі, впливу несприятливих чинників на стан здоров'я населення, зокрема стоматологічне, організації заходів профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання їх поширення, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах. Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, практичних занять, а також робота для підготовки індивідуальних робіт. Практико-орієнтоване навчання, проблемно-пошуковий метод, обмін думками та дискусія дозволяють закріпити теоретичні знання, що отримані на лекціях та отримати практичні навички застосування цих знань.

Під час підготовки та презентацій доповідей на визначені програмою теми за результатами практико-орієнтованого навчання здобувачі вищої освіти розвиватимуть: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді. ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами (дебати, дискусії).
МФО2	Виконання індивідуального пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист).
МФО3	Перевірка та оцінювання індивідуальних та групових письмових практичних завдань

МФО4	Розв'язування практико-орієнтованих ситуаційних завдань.
------	--

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Складання комплексного письмового модульного контролю
МСО2	Оцінювання поточних практичних завдань (тести, усні опитування, індивідуальне завдання)

Контрольні заходи:

10 семестр		200 балів
МСО1. Складання комплексного письмового модульного контролю		80
	В особливому випадку оцінювання підсумкового модульного контролю проводиться у дистанційному режимі із застосуванням платформ Mix.sumdu.edu.ua, Google Meet, Zoom.	80
МСО2. Оцінювання поточних практичних завдань (тести, усні опитування, індивідуальне завдання)		120
	В особливому випадку оцінювання поточних практичних занять проводиться у дистанційному режимі із застосуванням платформ Mix.sumdu.edu.ua, Google Meet, Zoom.	120

Контрольні заходи в особливому випадку:

10 семестр		200 балів
МСО1. Складання комплексного письмового модульного контролю		80
	В особливому випадку оцінювання підсумкового модульного контролю проводиться у дистанційному режимі із застосуванням платформ Mix.sumdu.edu.ua, Google Meet, Zoom.	80
МСО2. Оцінювання поточних практичних завдань (тести, усні опитування, індивідуальне завдання)		120
	В особливому випадку оцінювання поточних практичних занять проводиться у дистанційному режимі із застосуванням платформ Mix.sumdu.edu.ua, Google Meet, Zoom.	120

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань, індивідуальних презентацій та колективних дискусій. Оцінка здобувача вищої освіти формується таким чином: 1. ПМК 48-80 балів; 2. Оцінка за поточні практичні завдання (тести, усні опитування, індивідуальне завдання) 72-120 балів. Загальний бал з дисципліни не може бути більше 200. Форма підсумкового контролю – ПМК, що проводиться у письмовій формі. До ПМК допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни: • були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, практичні); • своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття; • набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не меншу 72, що відповідає за національною шкалою «3»). Оцінка за ПМК виставляється за традиційною 4-бальною шкалою і конвертується у 200-бальну: • максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за ПМК – 80; • мінімальна кількість балів, яку здобувач повинен набрати за ПМК – 48. Передбачено

перезарахування тем з дисципліни, що були опановані здобувачем у неформальній освіті та підтверджені відповідними документами (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо). Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної доброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право призначити перескладання підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН3	Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо)
ЗН4	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН6	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методичні вказівки до семінарських занять із теми «Зміст і організація роботи лікарів центрів первинної медико-санітарної допомоги» з дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» / укладачі: В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Н. О. Дрига. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 28 с.
2	Методичні вказівки до семінарських занять із теми «Стоматологічне здоров'я населення. Організація стоматологічної допомоги різним контингентам населення. Аналіз діяльності стоматологічної служби. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення» з дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» / укладачі: В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Н. О. Дрига. Суми : Сумський державний університет, 2021. 19 с.
3	Впровадження системи управління якістю у лікувально-профілактичних організаціях ISO 9001:2015 : навчальний посібник / В. В. Касянчук, О. М. Бергілевич, О. І. Сміянова ; за ред. проф. В. А. Сміянова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 246 с.

4	Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. / Edited by Roges Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim and Chorh Chuan Tan. Oxford University Press, 2017. 1728 p
Допоміжна література	
5	Методичні вказівки до семінарських занять із теми «Оптимізація механізму управління якістю медичної допомоги пацієнтам із цукровим діабетом 2-го типу на рівні закладу первинної ланки охорони здоров'я» з дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» / укладачі: В. А. Сміянов, Н. О. Дрига. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 18 с.
6	Donaldson`s Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017. 374 p.
7	Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. Вид. 3. Вінниця: «Нова книга», 2013. 560 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
8	Всесвітня організація охорони здоров'я: www.who.int
9	Европейская база данных «Здоровье для всех»: www.euro.who.int/ru/home
10	Центр контролю та профілактики захворювань: www.cdc.gov
11	Центр громадського здоров'я МОЗ України: www.phc.org.u
12	Законодавство України: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index
13	Медичне законодавство України: https://moz.gov.ua/dokumenti